

Sayı : 38591462-010.03-2024-2527

18.11.2024

Konu : Limanlar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına
Dair Yönetmelik

Sirküler No: 811

Sayın Üyemiz,

"Limanlar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 17.11.2024 tarih ve 32725 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelikte yapılan önemli değişikliklerden özetle;

1-Yönetmeliğin Liman Çıkış Belgesini düzenleyen Madde-11'de Deniz Turizmi Araçlarına ilişkin yapılan düzenleme ile;

Deniz Turizmi Yönetmeliği'nin 41 ve 42. Maddelerinde belirtilen Seyir İzin Belgesi işlemleri kapsamında, söz konusu madde-11'de Deniz Turizmi Araçlarına yönelik yapılan uygulamaya ilişkin olarak, Yolcu Gemileri ve Kruvaziyer Gemiler hariç, **tüm Deniz Turizmi Araçları** (Özel/Ticari Yat, Gezi Amaçlı Tekneler (Günübirlik Gezi Teknesi ve Gezinti Teknesi), Sürat Teknesi, Dalabilir Deniz Aracı dahil tüm Deniz Turizmi Araç niteliğine haiz deniz araçları) **Limanlar arası seferlerinde Seyir İzin Belgesi alacaktır.**

2- Yönetmeliğin Liman Çıkış Belgesini düzenleyen Madde-11'de Yolcu Gemilerine ilişkin yapılan düzenleme ile; İlave bir fıkra ile 4922 Sayılı "Denizde Can ve Mal Koruma Kanunu" Madde-21'e paralel düzenleme yapılarak, yolcu gemilerinde, gemideki mevcut yolcu sayısının, Türk bayraklı gemilerde denize elverişlilik belgesi, yabancı bayraklı gemilerde yolcu gemisi emniyet belgesine veya ilgili belgesine uygunluğu kontrol edileceği, kapasitesinden fazla yolcu alan geminin seferine izin verilmeyecektir.

3-Türk Boğazları dahil olmak üzere Marmara denizinde; hat izni ile sefer yapan gemiler, tarama yetki belgesine sahip dökü ve tarama gemileri ile yağ, yakıt ve su tankerleri ile kumanya taşıyan ikmal gemileri, Küçük deniz araçları, Bitişik limanlarda sefer yapan gemiler ve Balıkçı gemileri, için 60 gün süreli olarak Liman Çıkış Belgesi düzenlenecektir.

4-Yeni inşa gemilerden, donatımın tamamlanması ya da seyir tecrübesi amacı ile liman idari sınırını aşarak sefer yapacak gemilerden ve ayrıca bakım-onarım amaçlı başka bir limana sefer yapacak gemilerden Liman Çıkış Belgesi alma zorunluluğu kaldırılmıştır.

5-Gemilerin ve deniz araçlarının gros tonajına göre alması gereken römorkör sayısı ve römorkör güçlerinin yer aldığı ek-5 tablo güncellenmiş ve söz konusu Tablonun uygulaması

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanuna göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Evrakı Doğrulamak İçin :
<https://ebys.denizticaretodasi.org.tr/enVision/Dogrula/BSUCPSNBS>
Bilgi için: Uğur Karakoç Telefon: 0212 252 01 30/231
E-Posta: ugur.karakoc@denizticaretodasi.org.tr
Meclis-i Mebusan Caddesi No:22 34427 Fındıklı-Beyoğlu-İSTANBUL/TÜRKİYE
Tel : +90 (212) 252 01 30 (Pbx) Faks: +90 (212) 293 79 35 KEP: imeakdto@hs01.kep.tr
Web: www.denizticaretodasi.org.tr E-mail: iletisim@denizticaretodasi.org.tr

Yönetmelik yayımı tarihinden bir yıl sonra (17.10.2025) yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

6-Yönetmeliğin "Kılavuz kaptan ve römorkör alınmasına ilişkin esaslara" ilişkin 14. Maddesinde yapılan değişiklik ile;

-Römorkör alma zorunluluğu bulunmayan yolcu gemilerinde kılavuz kaptanın talebi halinde asgari 30 tonluk 1 adet refakat römorkörü alabileceği,

-Liman tesislerine veya Yüzer LNG Depolama ve Yeniden Gazlaştırma Ünitesine (FSRU) yanaşmış LNG gemileri için emniyet tedbiri olarak gemi operasyonu süresince, en az 60 ton çekme gücüne sahip römorkör alınması ve kılavuz kaptan bulundurma zorunluluğu,

-Hidrokarbon kaynağı arama ve üretim faaliyetlerinde kullanılan dinamik konumlandırma özelliğini haiz gemilere sadece bu faaliyetler esnasında kılavuz kaptan ve römorkör muafiyeti sağlanabileceği,

hususlarına dair hükümler eklenmiştir.

7-Yönetmeliğin Yasaklı Faaliyetlere ilişkin 21 inci maddesinin birinci fıkrasına "*Ancak İdarece gerekli görülmesi halinde demirleme sahalarının yoğunluğu, meteorolojik şartlar ve seyir, can, mal ve çevre emniyeti gibi hususlar göz önünde bulundurularak belirli demirleme sahalarında dönemsel olarak su ürünleri avcılığı yapılmasına izin verilebilir.*" hükmü eklenmiştir.

8-Fethiye, Görele ve Sile Liman Başkanlıklarına ait demirleme sahaları, kılavuz kaptan alma bırakma yerleri ve liman haritalarına ilişkin Yönetmeliğin eklerinde yer alan bölümlerde değişiklikler yapılmıştır.

"Limanlar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" Odamız internet sayfasında (www.denizticaretodasi.org.tr) Mevzuat/Teknik/Güvenlik/Turizm Bölümlerinde ve yazımız Ek'inde yayımlanmaktadır.

Bilgilerinize arz/rica ederim.

Saygılarımla,

e-imza

İsmet SALİHOĞLU
Genel Sekreter

Ek: Limanlar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (3 sayfa)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanuna göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Evrakı Doğrulamak İçin :
<https://ebys.denizticaretodasi.org.tr/enVision/Dogrula/BSUCPSNBS>
Bilgi için: Uğur Karakoç Telefon: 0212 252 01 30/231
E-Posta: ugur.karakoc@denizticaretodasi.org.tr
Meclis-i Mebusan Caddesi No:22 34427 Fındıklı-Beyoğlu-İSTANBUL/TÜRKİYE
Tel : +90 (212) 252 01 30 (Pbx) Faks: +90 (212) 293 79 35 KEP: imeakdto@hs01.kep.tr
Web: www.denizticaretodasi.org.tr E-mail: iletisim@denizticaretodasi.org.tr

Dağıtım:**Gereği:**

- Tüm Üyeler (Odamız web sitesi ve e-posta ile)
- İMEAK DTO Şube ve Temsilcilikleri
- Türk Armatörler Birliği
- S.S. Armatörler Taşıma ve İşletme Kooperatifi
- GİSBİR (Türkiye Gemi İnşa Sanayicileri Birliği)

Derneği)

- Gemi, Yat ve Hizmetleri İhracatçıları Birliği
- VDAD (Vapur Donatanları ve Acenteleri Derneği)
- TÜRKLİM (Türkiye Liman İşletmecileri Derneği)
- KOSDER (Koster Armatörleri ve İşletmecileri Derneği)
- GBD (Gemi Brokerleri Derneği)
- TURSSA (Gemi Tedarikçileri Derneği)
- Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği
- S.S. Anadolu Yakası Kumcular Üretim ve Pazarlama Kooperatifi
- ROFED (Kabotaj Hattı Ro-Ro ve Feribot İşletmecileri Derneği)
- DEM-BİR (Deniz Ürünleri Avcıları Üreticileri Merkez Birliği)
- Yalova Altınova Tersane Girişimcileri San.ve Tic.A.Ş.
- UTİKAD (Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği)
- TAİS (Türk Armatörleri İşverenler Sendikası)
- GEMİMO (Gemi Makineleri İşletme Mühendisleri Odası)
- TMMOB GMO (Gemi Mühendisleri Odası)
- WISTA Türkiye Derneği
- Türk Uzakyol Gemi Kaptanları Derneği
- Türk Kılavuz Kaptanlar Derneği
- Deniz Trafik Operatörleri Derneği
- Uzakyol Baş Mühendisler Derneği
- İzmir Uzakyol Kaptan ve Baş Mühendisleri Derneği (İZKABDER)
- Türk Deniz Eğitim Vakfı Piri Reis Üniversitesi Mezunları Derneği
- Piri Reis Üniversitesi Mezunlar Derneği (PRUMED)
- İ.T.Ü. Denizcilik Fakültesi Mezunları Derneği
- D.E.Ü. Denizcilik Fakültesi Mezunları Derneği
- K.T.Ü DUİM Mezunlar Derneği
- İstanbul Üniversitesi DUİM-MED
- Kocaeli Üniversitesi KOUKARMEDER
- Ordu Fatsa Denizcilik Mezunları Derneği ORFADDER
- ODEMED Ziya Kalkavan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunlar Derneği
- Beykoz Denizcilik ve Su Ürünleri Lisesi Mezunlar Derneği

Bilgi:

- Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri
- İMEAK DTO Şube YK Başkanları
- İMEAK DTO Meslek Komite Başkanları

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanuna göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Evrakı Doğrulamak İçin :
<https://ebys.denizticaretodasi.org.tr/enVision/Dogrula/BSUCPSNBS>
 Bilgi için: Uğur Karakoç Telefon: 0212 252 01 30/231
 E-Posta: ugur.karakoc@denizticaretodasi.org.tr
 Meclis-i Mebusan Caddesi No:22 34427 Fındıklı-Beyoğlu-İSTANBUL/TÜRKİYE
 Tel : +90 (212) 252 01 30 (Pbx) Faks: +90 (212) 293 79 35 KEP: imeakdto@hs01.kep.tr
 Web: www.denizticaretodasi.org.tr E-mail: iletisim@denizticaretodasi.org.tr

YÖNETMELİK

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından:

**LİMANLAR YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1- 31/10/2012 tarihli ve 28453 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Limanlar Yönetmeliğinin 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 11- (1) Liman idari sınırlarını geçerek sefer yapacak her ticaret gemisinin limandan ayrılışı, liman başkanlığınca verilecek izne tâbidir. Bu izin, liman başkanlığınca düzenlenen ve şekli İdare tarafından belirlenen liman çıkış belgesi ile verilir. Liman çıkış belgesi almış olanlar, diğer ilgili kurum ve kuruluşlar ile olan işlemlerini tamamlayarak derhal limandan ayrılırlar. Yolcu gemileri ile kruvaziyer gemiler hariç gezi, spor ve eğlence amaçlı turizm faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait özel ve ticari yatılara, gezi amaçlı teknelere, dalabilir deniz turizmi araçlarına ve diğer deniz turizmi araçlarına verilecek olan liman çıkış izni, 29/6/2009 tarihli ve 2009/15212 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Deniz Turizmi Yönetmeliği hükümleri kapsamında seyir izin belgesi ile verilir. Bu durumda seyir izin belgesi liman çıkış belgesi yerine geçer.

(2) Liman çıkış belgesi düzenlenmesine esas denetim, gemi ilgililerinin LYBS üzerinden veya yazılı olarak sunduğu bilgi ve belgeler üzerinden aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Geminin asgari gemiadamı donatımını gösterir belgesindeki veya ilgili mevzuatındaki sayı ve yeterliklere uygunluğu denetlenir. Bu denetimde;

1) Geminin gemiadamı donatımında asgari emniyet belgesinin geçerliliği,

2) Gemiadamı donatımında asgari emniyet belgesinde yer alan personel sayısının sağlanıp sağlanmadığı ile gemiadamlarının yeterlik ve uzmanlık belgelerinin geçerliliği, kontrol edilir.

b) Yolcu gemilerinde, gemideki mevcut yolcu sayısının, Türk bayraklı gemilerde denize elverişlilik belgesi, yabancı bayraklı gemilerde yolcu gemisi emniyet belgesine veya ilgili belgesine uygunluğu kontrol edilir, kapasitesinden fazla yolcu alan geminin seferine izin verilmez.

c) Yük gemilerinde, gemide taşınan yükün, geminin cinsi ve gemide taşınmasına izin verilen yükleri gösterir belgesi ile uygunluğuna ilişkin denetim Bakanlık tarafından çıkarılacak yönergeye göre yapılır.

ç) Yük gemilerinde, gemideki yük miktarının geminin taşıyabileceği azami yük miktarı ile uygunluğu denetlenir. Geminin yükleme durumunun ve istiflenmesinin geminin stabilite ve denge kriterlerine uygunluğuna dair gemi kaptanının onayı kontrol edilir. İdare veya liman başkanlığı yükleme durumu ve istiflenmesine ilişkin uygunluğunun yetkili bir gözetim firmasından alınmasını da talep edebilir.

d) Liman çıkış iznine ilişkin denetim kapsamında gemide bulunması zorunlu olan tüm belgelerin geçerliliği ve uygunluğu Bakanlık tarafından çıkarılacak yönergeye göre yapılır.

e) Bu fıkrafta belirtilen hususlarda, geminin bayrak idaresi tarafından veya bayrak idaresince tanınmış/yetkilendirilmiş kuruluşlarca verilmiş muafiyeti olması halinde, söz konusu belge veya doküman liman başkanlığına bildirilir.

(3) Liman başkanlığınca gerekli görülmesi halinde gemi sefere çıkmadan önce ayrıca can kurtarma, yangından korunma, yangın söndürme ve seyir donanımları, kumanya ve yakıtı, yolcu sayısı, yükünün cinsi, istifi ve yük miktarı ve yükleme markası bakımından da ilgili mevzuatına göre denetlenir ve uygunsuzluk tespit edilen ticaret gemilerinin yola çıkmasına izin verilmez.

(4) Liman çıkış belgesi düzenlenmesi talebi ile yapılan başvurularda liman başkanlığı gerekli görmesi halinde ilgili belgelerin veya dokümanların aslının liman başkanlığına getirilmesini isteyebilir ya da gemi üzerinde denetim yapabilir.

(5) Liman çıkış belgesi denize elverişli gemilere düzenlenir. Geminin denize elverişli olmadığına herhangi bir şekilde anlaşılması veya limandan ayrılmasını engelleyecek başkaca bir bilginin liman başkanlığına ulaşması hâlinde liman çıkış izni verilmez veya verilen liman çıkış belgesi iptal edilir.

(6) Ticari faaliyette bulunmayan gemilere liman çıkış belgesi düzenlenmez.

(7) Liman çıkış belgesi;

a) Türk Boğazları dahil olmak üzere Marmara denizinde; hat izni ile sefer yapan gemiler, tarama yetki belgesine sahip dökü ve tarama gemileri ile yağ, yakıt ve su tankerleri ile kumanya taşıyan ikmal gemileri,

b) Küçük deniz araçları,

c) Bitişik limanlarda sefer yapan gemiler,

ç) Balıkçı gemileri,

için 60 gün süreli olarak düzenlenir.

(8) Yedinci fıkrada sayılan gemilerin, denize elverişlilik belgesinin bitiş tarihinin, 60 günlük liman çıkış belgesinin bitiş tarihini kesmesi halinde, denize elverişlilik belgesinin geçerlilik tarihine kadar liman çıkış belgesi düzenlenir.

(9) Denize elverişlilik belgesindeki sefer bölgelerine bakılmaksızın can kurtarma, denizde yangın veya deniz kirliliğine müdahale gibi acil durumlarda, liman başkanlığının talimatı ya da kaptanın denizde can kurtarma ödevinden doğan sorumluluğu gereği, gemilerin yapacağı seferlerde liman çıkış belgesi düzenlenmeyebilir.

(10) Yedinci fıkradaki gemi ve deniz araçları hariç olmak üzere, liman çıkış belgesi aldıktan sonra herhangi bir sebeple liman sahasını terk etmeyen ve/veya edemeyen gemiler liman çıkış belgesini iptal ettirmek zorundadır.

(11) 17/11/2009 tarihli ve 27409 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemilerin Teknik Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası kapsamında yazılı izin belgesi ile yapılabilecek seferlerde liman çıkış belgesi aranmaz.

(12) Yeni inşa gemilerden donatımın tamamlanması ya da seyir tecrübesi amacı ile liman idari sınırını aşarak sefer yapacak gemiler, yazılı izin belgesi ile sefer yapar. Bu gemilerden liman çıkış belgesi istenmez.

(13) Kabotaj ve liman seferi yapan ve liman çıkış belgesi düzenlenmiş olan her geminin belgeye esas gemiadamı durumu/şartlarının değişmesi halinde gemi ilgilileri tarafından liman başkanlığına bilgi verilmesi zorunludur.

(14) Hidrokarbon kaynağı arama ve üretim faaliyetlerinde kullanılan gemilerin veya bu gemilere destek sağlayan boru döşeme gemilerinin, açık deniz faaliyetleri destek gemilerinin veya römorkörlerin sadece bu faaliyetleri kapsamında en uygun liman sahaları kullanılarak yapılan seferleri bitişik liman seferi sayılır.”

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin altıncı ve sekizinci fıkralarında yer alan “kamu payı” ibareleri “pay” şeklinde, aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında yer alan “1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” ibaresi “618 sayılı Kanun” şeklinde, “kamu payını” ibaresi “pay” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, onuncu fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, on dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Ancak, bu gemiler kılavuz kaptanın talebi halinde asgari 30 tonluk 1 adet refakat römorkörü alabilir.”

“Liman tesislerine veya Yüzer LNG Depolama ve Yeniden Gazlaştırma Ünitesine (FSRU) yanaşmış LNG gemileri için emniyet tedbiri olarak gemi operasyonu süresince asgari 60 ton çekme gücüne sahip römorkör alınması ve gemi üzerinde kılavuz kaptan bulundurulması zorunludur. İdare veya liman başkanlığı hava ve deniz koşulları ile seyir emniyetini de göz önünde bulundurarak emniyet tedbiri olarak hazırda bekleyen römorkör sayısı ve çeki gücünü artırabilir.”

“(16) İdare; hidrokarbon kaynağı arama ve üretim faaliyetlerinde kullanılan gemilere ve bu gemilere destek sağlayan dinamik konumlandırma sistemini haiz gemilere kamu yararını göz önünde bulundurarak sadece bu faaliyetler esnasında kılavuz kaptan ve/veya römorkör muafiyeti veya istisnası tanıyabilir.

(17) İdarenin değerlendirmesi esas olmak üzere, bu Yönetmeliğin römorkör çeki gücüne ilişkin hükümlerinin uygulanmasında çeşitli faktörlere bağlı olarak zaman içerisinde römorkörlerin çekme kuvvetinde yaşanabilecek azami %10 değerinde güç kaybı kabul edilebilir.

(18) Gemi kaptanı tarafından yazılı olarak talep edilmedikçe bu Yönetmelikte belirlenen asgari römorkör sayısının üstünde römorkör kullanılması durumunda fazla kullanılan römorkör ücrete tabi olmaz.”

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “kamu payına” ibaresi “paya” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak İdarece gerekli görülmesi halinde demirleme sahalarının yoğunluğu, meteorolojik şartlar ve seyir, can, mal ve çevre emniyeti gibi hususlar göz önünde bulundurularak belirli demirleme sahalarında dönemsel olarak su ürünleri avcılığı yapılmasına izin verilebilir.”

MADDE 6- Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendine “araçlarının” ibaresinden sonra gelmek üzere “gördükleri yapısal aksaklıklarını,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- Aynı Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kamu payına” ibaresi “paya” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- Aynı Yönetmeliğin EK-1’inde yer alan;

a) Şile Liman Başkanlığı başlıklı 10 uncu maddesinin b bölümünün (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) 1 nolu demirleme sahası: Tehlikeli yük taşımayan gemiler ile askeri gemilerin demirleme sahası, aşağıdaki koordinatların oluşturduğu deniz alanıdır.

1) 41° 11' 18" K – 029° 35' 30" D

2) 41° 12' 47" K – 029° 35' 30" D

3) 41° 13' 17" K – 029° 36' 20" D

4) 41° 11' 54" K – 029° 36' 20" D”

b) Fethiye Liman Başkanlığı başlıklı 37 nci maddesinin B bölümünün (c) ve (ç) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) 3 nolu demirleme sahası: Uzun süre demirde kalacak gemiler ve askeri gemilerin demirleme sahası, aşağıdaki koordinatların oluşturduğu deniz alanıdır.

- 1) 36° 40' 06" K – 029° 02' 54" D
- 2) 36° 39' 54" K – 029° 03' 18" D
- 3) 36° 40' 12" K – 029° 03' 30" D
- 4) 36° 40' 21" K – 029° 03' 06" D

ç) 4 nolu demirleme sahası: Yatların demirleme sahası, aşağıdaki koordinatların oluşturduğu deniz alanıdır.

- 1) 36° 38' 02" K - 029° 06' 24" D
- 2) 36° 37' 56" K - 029° 06' 47" D
- 3) 36° 37' 34" K - 029° 06' 36" D
- 4) 36° 37' 37" K - 029° 06' 22" D"

c) Görele Liman Başkanlığı başlıklı 61 inci maddesinin C bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“C) Kılavuz kaptan alma ve bırakma yeri

41° 02' 20" K – 039° 01' 00" D”

MADDE 9- Aynı Yönetmeliğin Ek-2'sinde yer alan Fethiye Liman Başkanlığı haritası, Görele Liman Başkanlığı haritası ve Şile Liman Başkanlığı haritası ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 10- Aynı Yönetmeliğin Ek-5'i ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 11- Bu Yönetmeliğin;

- a) 10 uncu maddesi yayımı tarihinden bir yıl sonra,
 - b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

MADDE 12- Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)